

ISZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRA
Hónapontaiban átvéve:
1 évre 10 k.
6 hónapra 5 k.
3 hónapra 3 k.
Földpostán adálkva:
1 évre 11 k.
6 hónapra 6 k.
3 hónapra 3 k.
Egyre szám ára 8 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, azelőtt 6 óráig utána napok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Sallógyi Dezső-u. 8.
A szerkesztőség kéziratok visszatérítésére vagy megőrzésére nem vállal felelősséget.
Előfizetők és hirdetőik a kiadóhivatalhoz fordulnak.

XIII. évfolyam 67. szám. Nagyvárad Csütörtök, 1917 március 22.

Az orosz szocialisták a háboru ellen.

Izgatott a hangulat, nagy viharok várhatók. Ellentét a szocialisták és a polgárság között.

Budapest, március 21. (Saját tudósítónktól.) Berlinből jelentik: A Lokalanzeiger szerint Péterváron a háboruellenes anarchikus mozgalom egyre növekszik. A helyzet egyre veszedelemesebb.

Az utcákon es tereken beszédek tartanak a szocialista munkáspolitiká mellett. A tömeg hangulata izgatott a dumapárt ellen. Eddig csupán egyes üzletek merték megkezdeni a forgalmat.

A Wossische Zeitung jelenti Pétervárról: Az eddigi helyzet igen komoly elbírálás alá esik.

Csupán egy párisi és egy londoni lap kaphat a történekről híreket. A jelentések szerint a lakosság hangulata rendkívül nyomott. Ugy tekintik a helyzetet, hogy a további viharoknak egész sorozata fog belőle kifejlődni.

Berlinből jelentik: Párisi lapoknak Pétervárról jelentik, hogy a hadseregnek az új rezsim elleni ellenállása megtört.

Az ideiglenes kormány csak a békekötés után akarja megtartani a választásokat, míg a munkáspárt az alkotmányos országgyűlés egybehívását követeli.

Budapest, március 21. (Saját tudósítónktól.) Stokholmból jelentik: A szocialista párt és a polgárság közötti viszony igen kiélesedett. A szocialista párt programja a köztársasági alkotmány, amely megkezdi a béketárgyalásokat. Ez a nézete Ceidse képviselőnek is.

Az oroszországi helyzet homályos. Mihály nagyherceg nem meri elfogadni a koronát.

Budapest, március 21. (Saját tudósítónktól.) Berlinből jelentik: Oroszország jelenlegi helyzete homályosabb, mint valaha.

A radikálisok kijelentették, hogy a forradalmi kormányt nem ismerik el mértékadónak, csak az újonnan választandó dumát. A háboru befejezését szükségesnek hirdetik.

Alexandrovics Mihály nagyherceg állítólag kijelentette, hogy az oroszországi állapotokat sokkal veszedelemesebbnek tartja, mintsem elfogadja a cári koronát.

Csekély harci tevékenység nyugaton.

Berlin, március 21. A nagyfőhadiszámláló jelent:

Nyugati harctér.

Eső és hóvihár folytán csekély volt a harcitévékenység. Arras és Bertincourt között Hamnustól északra és Soisson északi részében blizsító csapatok az ellenség néhány vegyes osztágát veszteségteljes visszavonulásra kényszerítették. A Maas jobb partján ma reggel a Hoesse erdőben hét francia előretörés megbiúsult.

Keleti harctér.

Jelentőség nélküli előtéri harcok folytak.

Visszajoglaltunk egy magaslatot.

Macedóniai front.

Nisopolenél, Trnovenél és Rassaninál (Monasztiról nyugatra és északra) tűzünkkel lelőttünk illetve visszavetettünk francia légi támadásokat.

A Trnovától északra és Sulgovonán átmenetileg az ellenség kezén maradt magaslatokat visszajoglaltuk. Erre az ellenség a közbeeső területet kitűrtette. Éjjeli kísérletei, hogy a magaslatokat visszajoglálja, kudarcra végződtek. A Caerne hejlásban tűzsergünk eltalált egy kötött léghajót. A léghajó lezuhant.

Ludendorff, első főparancsnok.

Harctereinken nincs esemény.

Budapest, március 21. (Hivatalos.) A három hadszíntér egyikén sem történt jelentősebb esemény.

Höfer.

Markovits és Weinberger cég

tavaszi újdonságai megérkeztek, nagy választékú kész felöltői, blousai, juponok, ernyők, valamint méterenkénti eladásra divatkelmék és sejmek a legolcsóbb árban kaphatók. Nagy választék fehérneműek és vásznakban. Női szabósága a legjobb erővel dolgozik és a legmagasabb igényeknek megfelel. Pontos szolid kiszolgálás, határozott árak!

Telefon 11-09 Telefon 11-09

Hazaárulással vádolt képviselő.

Szmrecsányi szenzációs interpellációja. Viharos ülés a Házban.

Budapest, március 21.

Szász elnök délután fél 4 órakor nyitotta meg a Ház ülését. Rövid bejelentések után áttértek a napirendre.

Polónyi Géza foglalkozik a többtermelés kérdésével; a fronton levő öregeknek a fiatal erővel való kicserélését sürgeti. A katolikus autonómiát sürgeti, 14 év óta kéri, s a kormány még se valósítja meg. Az autonómiához szükséges pénzüsszeget korteszélokra használják fel. A koronázásakor egy ellenséki és néppárti képviselőt sem tüntettek ki, mivel azok katolikusok. Tiszának társasága kell a miniszterelnöki székben.

Összeférhetetlenségi bejelentések után áttértek az interpellációkra.

Nagyatádi Szabó István a malmoknak nyersolajjal és szénával való ellátása érdekében interpellál.

Szmrecsányi György szólalt fel. Elmondja, hogy a Narodna Obrana több magyarországi horvát egyénnel összeköttetésben állott a bűnbakok még sem lakoltak. Így összeköttetésben volt velük Szmrecsányi horvát képviselő, aki Szerleó bács bizalmasa. Ez kiutasított Svájcba s a magyar kormánytól mégis kapott szubveniót, sőt képviselői illetményét is utána küldték.

Tisza egyetért Szmrecsányival abban, hogy a bűnbakok elvegyék büntetésüket. Kéri Szmrecsányit, hogy óvakodjék a Ház tagjainak meghurcolásától. Polgári és katonai hatóságok mindig megtetik a kötelességüket s minden bűnbakot megbüntetnek.

Felhív mindenkit, hogy aki konkrét eseteket tud, álljon elő, a mulasztókat szigorúan meg fogja büntetni, pletykákra azonban nem felelhet.

Szmrecsányi György bejelenti, hogy a szerb katonai hatóságoknál megtalálták a Narodna Obrana iratát, amelyeket a miniszterelnök is ismer. Ugyanazon iratok az 5 kezében is meg vannak. Felolvassa Pasics bírtokában talált iratot, amelyben a magyar országgyűlés azon tagjai szerepelnek, kikkel össze kötöttségben állott.

Ebben a jegyzékben szerepel Popovics Szvetisláv a zágrábi újságíró, Surmin György egyetemi tanár, Budifobjovics, de Lotkovic Ivan, továbbá Rajesits József képviselő, aki jelen van az ülésen. Rajesitsot hívták fel arra, hogy interpellálja őket a Szerémségben és Horvátországban végbement háborús viszonyokról. Mindenekről hiteltel irásai vannak, fényképes másolatait a katonai iratokban.

Egy szerb kém annak idején azt jelentette Belgrádba, hogy a Szerémségben különösen élénk hangulat uralkodik a Justh párt körében. A miniszterelnök, ahelyett hogy a horvát hazaárulók ügyét vizsgálta volna meg, a Justh párt felől kéri adatokat. (Óriási zaj.)

Justh, Batthyány, Kabos Béla kiáltják: Piszakság!

Többen kiáltják: Hogy engedhető meg az ilyesmi.

Szmrecsányi hivatkozik Pamlinyi háttérrendőrségi kapitányra, aki a dologban a jelentést tette. A miniszterelnök a párt-összpontot tartotta elsőnek.

Éte Enő (közbekiált) Hszudik, ha azt mondja.

Tisza kijelenti, hogy Pamlinyinak nem adott megbízást. A kapitány ur bizonyosan képszelődik. Sokkal komolyabb érdekekkel volt elfoglalva, mintsem ilyesmivel foglalkozzon. Pasics adatai nem tekinthetők meg-

bizhatóknak. Asért fordulnak a katonai hatóságokhoz, hogy a vizsgálatot megsejtsék, Szmrecsányi azonban jólétesültségével megakadályozta azt.

Szmrecsányi elmondja, hogy Surmin Györgyöt letartóztatták, de pártpolitikai érdekből szabadon engedték.

Tisza: A képviselő ur Surmint talán dezerternek tartja?

Szmrecsányi és Tisza közt rövid vita támad, amelynek során Tisza kijelenti, hogy a Surmin ügyről most hall először, majd informáltatalt fojta magát pártjával, azután fog nyilatkozni. Ugy gondolja, hogy nem megfélelő ezt a dolgot így pertraktálni.

Szmrecsányi személyes kérdésben szólal fel, ezután

Rajesits jelentkesik szóárra. Tiltakozik az ellen, hogy a Narodna Obrana-ról tudott volna. Csupta két ízben utazott Szerbiába. Ellenben tud Szmrecsányinak egy belgrádi utjáról, akkor egy gyűlésen, amelyen Szmrecsányi is részt vett. György herceg barátja, Braniszki Lukics becsületet mondott a monarchia ellen. As lett a dolognak a vége,

hogy Szmrecsányi a Lukics nyakában lovagolt . . .

Szmrecsányi: Kikérem magamnak! (Zaj a baloldalon.)

Rajesits: Szmrecsányi ott tilt a Lukics nyakán . . .

Kiáltások a baloldalon: Részeg! Be van rugva!

Rajesits kijelenti, hogy semiféle összeköttetése nem volt az ellenséggel. Pasics listája hamisítvány. Én nem vagyok magyar . . . (Nagy zaj.)

Elnök: Talán azt akarja mondani a képviselő ur, hogy nem magyar ajku!

Rajesits (folytatja) . . . de a háború kitörésekor önként jelentkeztem a haza szolgálatára.

Kiáltások: Melyik haza?

Rajesits: A magyar haza!

Kiáltások a baloldaltól: A szerbek a szabadságharoban!

Rajesits: Akkor a magyarok az uralkodójuk ellen harcoltak.

Ezen kijelentésre újból hatalmas vihar tör ki, az ellensékiek a padokat verik.

Kiáltják: Aki így beszél, áruló!

A zaj nem akar csillapodni, az elnök többeket rendreutasít.

Szmrecsányi feláll és kijelenti: nem értheti, hogy a taloldal egy ilyen bitang hazaárulóval egy padban tud ülni.

As elnök szünetet rendel el.

A szünet alatt a folyosón izgatottan tárgyalták az esetet.

A szünet után a többi interpellációt elhalasztották, az ülés 10 órakor véget ért.

A volt cár és neje fogoly.

Budapest, március 21. (Saját tudósítónktól.) Londonból a Reuter ügynökség jelenti: A kormány elrendelte, hogy a volt cár és neje foglyoknak tekintendők és Carszkojeszeloba szállították. Alexejev tábornoknak, Hogusikov, Versinie, Gribonville és Karinde képviselőknek egy katonai osztagot bocsájtanak rendelkezésükre a cár őrizetére.

Önálló Finnország proklamálása.

Budapest, március 21. (Saját tudósítónktól.) A Berliner Tagblattnak jelentik Karlsgronából:

A finn függetlenségi bizottság Vasában proklamálta Finnország önállóságát.

Budapest, március 21. (Saját tudósítónktól.) Pétervárról jelentik: Paklovits haladóparti képviselőt Finnország kormányzójává nevezték ki. Bark volt pénzügyminisztert szabadon bocsájtották.

A forradalmi kormány a hadsereghez.

Budapest, március 21. (Saját tudósítónktól.) Pétervárról a Reuter-ügynökség jelenti: A kormány felhívást intézett a hadsereghez, amelynek a szolidaritása és a fegyelmezettsége szükséges a háború megnyeréséhez. A belső átalakulás csak a katonai védelem mellett biztosítható.

Az Unió elismeri a forradalmi kormányt.

Budapest, március 21. (Saját tudósítónktól.) Washingtonból a Reuter-ügynökség jelenti: Hír szerint a kormány utasította pétervári nagykövét, közölje az új kormányval, hogy az Egyesült Államok elismerik a kormányt.

Ellenforradalom készül Oroszországban.

Budapest, március 21. (Saját tudósítónktól.) Haparandából jelentik: A pétervári forradalom elleni forradalomtól tartanak, amelyet a nagyhercegi párt, a bürokrácia valamint a köztársaság proklamálása esetén a hadsereg egy része szítani akarnak. A birodalmi gyűlésen a szocialisták és a köztársasági pártiak kerülnek fölénybe. As őrséget mindenütt megkészesítették, a legénységet a kaszárnyákba összpontosították.

Biharmegye közgyűlése.

Miskolczi főispán
Arany János emlékének.

Biharmegye törvényhatósági bizottsága tegnap délelőtt 9 órákor tartotta rendes havi közgyűlését a vármegyeház nagytermében. A közgyűlésen Miskolczi Ferenc főispán elnöklése alatt jelen voltak: Fráter Bernabás, dr. Karácsonyi János, dr. Vuoskics Gyula, dr. Marurek Gyula, báró Podmariczky Károly, Tardos Gyula, Tunyogh Lajos, Varró Domokos, Jerzsák István, Balogh János, Szunyogh Sándor, dr. Bakats Béla, Keszthelyi Zoltán, Baranyi András, Balázsházy Iván, Verner Kálmán, Középegy Desső, dr. Gyöngyösi István, dr. Fásy Lajos, Erdős Zoltán, dr. Mórta Ernő, Beliczay Elek, Száhlender Károly, Nyilas Alajos stb.

Miskolczi Ferenc rövid szavakban megnyitva az ülést, üdvözölte a megjelenteket és a megye nagy szülöttjének, Arany János emlékének adózva, a következő szép beszédet mondotta:

Tekintetes Közgyűlés!

En úgy érzem, hogy nagy mulasztást követtem el, helyrehozhatatlan hibát, hogyha némán mennék el egy dátum mellett. Ez a dátum 1917 március 2. E dátum előtt száz évvel, 1817 március 2-án Biharmegyének Nagyszalonta községében szegény paraszt szülőktől megszületett Arany János, a magyar nemzet költészetének fényesen ragyogó napja, büszkesége, dicsősége.

Tekintetes Közgyűlés! Nem lehet célom ez alkalommal a nagy költő, a költő fejedelmének költészetét, annak magyarságát a maga teljes egészében méltatni. Az se lehet célom, hogy az a hatás jelentőségét dokumentáljam, amelyvel Arany János fellépte a magyar nemzet irodalmára, költészetére volt. Ha akarom se tehetném ezt, az én igénytelen szavaim gyöngök ahhoz, egyszerűen csak fel akarom hívni eme dátumra a vármegye közönségének nagybecsű figyelmét.

Tekintetes törvényhatósági bizottság! A magyar nemzet önállóságának egyik kiváló tényezője: a magyar irodalom. Ennek az irodalomnak a kincsét, büszkeségeit becsülfük meg! Csak addig erős a nemzet, csak addig érdemes az önállóság, amíg nagy férfiak, kiválóságok kitüntetői, megbecsülői tudják, emlékeiket meleg kegyelettel őrizni!

Arany János költői műveiben a magyar nép lelke, a magyar nemzet karaktere jelentkezik. Ezt a szellemet, ezt az irodalmat kell ápolnunk a jövő érdekében s emeddig ez a szellem honol keblünkben: földi hatalom erő nem vehet rajtunk!

Indítványozom, hogy Arany János születése száz éves évfordulójának alkalmából Biharmegye mélyreható tiszteletére, soha el nem muló haláljára és kegyeletének jegyzőkönyvében adjon kifejezést.

A főispán lelkes beszédét a közgyűlés éljenzéssel fogadta és az indítványt egyhangú lelkesedéssel elfogadta.

88 ezer korona
a Pro Transylvániának.

Miskolczi Ferenc főispán a tárgysorozatot tárgyalása előtt jelentést tesz az általa az erdélyi menekültek felségélyezése érdekében megindított és már be is fejezett gyűjtést akció eredményéről. Jelenti, hogy összesen 88115 korona és 58 fillér gyűjtést szerezte, amely összeg 550 korona 40 fillér időközi kamatokkal összesen 88665 korona 98 fillérré emelkedett. Ezt az összeget a Felsőháza a királyné védettségére alatt álló „Pro Transylvánia” egyesület elnökeinek, báró Jósika Samu főrendiházi elnöknek elküldte. A gyűjtés okmányait, számadásait dr. Karácsonyi János, Németh István és Verner Kálmán felülvizsgálták, rendbenléte és helyességét találták. Nem mulaszthatja el, hogy a gyűjtés közreműködőinek, a járási főszolgabíráknak, jegyzőknek és az egyes adakozóknak is köszönetet ne mondjon.

Az alispáni jelentés.

Ezután áttértek a tárgysorozatra. Keszthelyi Zoltán főjegyző felolvassa az alispáni időszakos jelentését, mely a megye közállapotát általában kielégítőnek mondja. Megemlékezik a megye területén most folyamatban levő kényszerű elmozdításokról, amelyek azt a reményt keltik, hogy sikerülni fog a kölygős himlőt a megye területén teljesen kiktírni. Ezután érdekes számokat sorakoztat egymás mellé, amely a megye közlekedésének nagy és nehéz munkájába enged bepillantást.

A megye közlekedése.

Biharmegye havonta 160 vagon használt fogyasztást, melyből 100 vagon buzalissal, 60 vagon pedig tengeri lisztet.

Főtelekfelékből a törvényhatóság eddig kapott:

248	mássa babot,
250	„ köleskását,
160	„ árpskását,
500	„ aszalt szilvát.

Burgonyából eddig kintalított 40 vagon szabolcsmegyei termés és meg van ígérve újabb 30 vagon burgonya kintalítása. Ez az újabb mennyiség is a járási körök fog szétosztatni.

Cukor, kávé felett elegendő mennyiséggel rendelkezik a vármegye, csupán a még mindig fennálló szállítási akadályok okoznak némi nehézséget, de ezek rövidesen megszűnése is várható, mert így értelmezhető megkezdés külfelől a kereskedelemügyi minisztériumhoz.

A megyei pótrekvirálások
végleges eredménye.

Áttér az alispáni jelentés a megyében elterjedt pótrekvirálásokra. Közli, hogy a megyére kirótt mennyiségből csupán 28 vagon nem volt a másodszori rekviráláskor fedezhető, ami tekintettel Biharmegye múlt évi rossz termésére igen kedvező eredménynek mondható. A megye területén a rekvirálás eredménye a következő:

liszt	32 mássa
buzza	6704 „
rozs és kétszeres	2639 „
árpa	156 „
szab	1150 „
tengeri	9205 „
köles	468 „
bab	333 „

Összesen 20677 mássa.

Folyó közigazgatási ügyek.

100 százalékos fizetésemelés
a tisztviselőknek.

Az alispáni jelentés egyhangú tudomásvétel után áttértek a számadások és költészetek, miniszteri leiratok tárgyalására melyeknél az eladók javaslatait vita nélkül elfogadták.

Szunyogh Sándor honvédelmi miniszterrel való kinevezése alkalmából üdvözlését küldte a megyének és támogatását kérte a nehéz időkben ruházott feladatok teljesítéséhez. Lelkesedéssel tudomásul vették. A vármegyei alkalmazottak segélykére

seinek, kérvényeinek tárgyalásánál az előző főispán huzásos gondolkodásának ismét tanujelét adta, amiód a kérvények elintézésénél a megye vagyoni helyzetének szem előtt tartása mellett azoknak méltányos teljesítése elöl nem zárkózott el. Örvendtes kijelentést is tett: a tisztviselők helyzetének javítására a kormány minden valószínűség szerint 100 százalékos fizetésemelést ad — mondotta a főispán.

Meghatározták a rapidíjatok rapidíját, minimum 3, maximum 4 korona Miskolczi főispán megítélésével konstatálta, hogy a vármegyei heteseknek több járandóságuk van, mint a díjnekoknak.

Megfogyatkozott érdeklődés mellett délután 1 órákor ért véget a közgyűlés, ma délelőtt folytatják s valószínűleg be is fejezik a megye ez évi első közgyűlését.

Biharpuszókiban
egy rablógyilkos garázdálkodik.A gyanúsítottat elfogták, apja
a vonat elé vetette magát.

Biharpuszókiban december 26-án Szapannos Pálnét kirabolták és meggyilkolták ismeretlen tettesek. Mostanáig senki se tudta, ki követhette el a gyilkosságot. Március 12-én Nagy Lajost saját lakásán leütötték és kirabolták. A csendőrség behozta a biharmegyei közkórházba a halálosan sebesültet s most ott haldoklik.

Március 13-án Szöllősi Sándort meggyilkolták a hegyen. Lehúzták a csizmákát, lábairól elvitték a revolverét is. Március 18-án Dobronyai János ablakán belőttek, a golyót az ágy fája fogta fel. Dobronyai az ágyban feküdt, de semmi baj nem érte.

A községben nagy rémület támadt a tömeges merényletre, a tettest kereste mindenki s a gyanú Kis Géza szökött katonára irányult. Előzni azonban nem tudták, mert mostanáig a határban bujdosott.

A csendőrség Baranyi Imre csendőrmester vezetésével hetek óta folytonosan hajszolta a szökött katonát. Tegnap délelőtt megtudták, hogy a szeretőjénél van a többszörös rablógyilkossággal gyanúsított, oda-siettek. De Kiss észrevette a cselt s megugrott.

Nagy hajsza következett, a nép utána iramodott a szökevényre, aki egy szalmakazalra bujt. Ott el is fogták.

Kihallgatták a megsebzett katonát, de nem ismerte be a rablógyilkosságokat. Kihallgatása folyik a csendőrségen. A királyi ügyészségnek jelentést tettek s a nyomozás szálai most Kis Géza körül húzódnak.

Kis Géza apját annyira megrendítette az eset, hogy tegnap bánatában a vonat elé vetette magát. A vonat halálra gázolta a szerencsétlen apát.

* Gyönyörű rózsás arc a nő legszébb díszje. Az első ránc a szép asszony első igazi bánata. Adjunk tehát neki módot hogy eltüntethesse. Elég ha a megbecsülhetetlen Y-PO krémét és szappant használja melytől a bőr visszanyeri ruganyosságát eltünteti a ráncokat, szeplőket, mitesereket, májfoltokat, pattanásokat és bőr vörösséget. Kapható: Farkas István „Apollo” drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-ut. 7/B. Rimánóczy-palota.

* Irodaszolgá megbízható felvétetik Ince irodában Bismar tér 3.

Repülő-állomás Nagyváradon.

Légi-forgalom országokon át.

Pár hónappal ezelőtt már megemlékeztek arról a nagy jelentőségű tervről, hogy Magyarországon légi forgalmat szánkozik a Graetz Pál mérnök és a budapesti Magyar Bank és Kereskedelmi részvénytársaság megvalósítani, mely a fővárosi központból egy Ausztriába, mint Magyarország nagyobb városába és esetleg még a keletre is a mainál sokkal gyorsabb személyszállítás egy részét bonyolítaná le.

A légi forgalom egyik jelentős állomását Nagyváradon szándékoznak létesíteni, ahonnan Debrecenbe, Aradra, Belgrádba, Kolozsvárra, Romániába, sőt még Olcsa felé közlekedés a légi jármű.

A városi tanács tényleges ülésén Kemlőssy József tanácsnok terjesztette be a városhoz érkezett beadványt.

Rimler Károly polgármester információt szerzett az újszerű dologról s így értesült, hogy a terv teljesen komoly.

Köszeghy József főmérnök, aki foglalkozott a kérdéssel s összeköttetésbe lépett dr Graetz Pál mérnökkel, a következő jelentésben részletesen tájékoztatta a nagy jelentőségű tervről a város tanácsát:

Tekintetes Tanács!

Vonatkozással a 10254—1916. sz. ha tározatra, a Magyar Bank és Kereskedelmi részvénytársaság megbízásából Graetz Pál úrnak a magyar légi járatok ügyében a t. Tanácshoz intézett beadványára, egy alkalmas repülő gépi kikötőterület kijelölésére vonatkozólag a következőket jelentem.

A folyamodó azt kívánja, hogy a város akár a saját területéből, akár pedig egy a város által hosszú lejárata bérletre megszerzendő bérterületből 300—500 méter szélességű és 500—800 méter hosszúságú, lehetőségig sík, száraz területű helyet ajánljon fel légi kikötés céljaira, amely lehetőleg közel van a városhoz, a városba jó közlekedést biztosít, csatornázással, vízzel ellátható és erőforrás közelében fekszik.

Aki ismeri Nagyvárad városát és közvetlen környezetének felületi viszonyait, az jól tudja, hogy mind ama követelményeknek megfelelő helyet kijelölni nagyon nehéz, mert ha a minimális méreteket vesszük is, akkor egy 300 méter szélességű és 500 méter hosszúságú, tehát igen nagy terület, minimum 150.000 m² területű kiterjedésű helynek az átengedése nem közönséges nehézségekbe ütközik. Különösen emeli a nehézségeket az a sok követelmény, amelyet a területre a folyamodó feltételként hozzácsatolt.

Már amennyire tekintettel azokra a fontos és nagyértékű célokra, amelyeket a légi járatok megvalósítása a jövőben szolgálhat hivatva lesz, részéről a kérdést komolyan tanulmányozandónak tartom. Át vizsgálván a város közvetlen környezetét, megállapítottam, hogy repülőgépek kikötésére alkalmas olyan sikterület, mely legalább 300 méter széles s legalább 500 méter hosszú volna, csak egy áll rendelkezésre.

A kolozsvári utnak kifelé menet jobboldalián, azonban az új városi vízműteleppel s a Sztálin-féle téglagyárral van a váradvelenségi legelőbirtokosságok egy olyan területe, amely kevés kiegészítő munkával egészen alkalmos volna tehát s amely magas helyen fekszik, vízjárásnak nincs kitéve, vagy legalább is az esetleges vízektől megszaba-

dítható. Közvetlenül a Kolozsvári ut szomszédságában fekvő, jó közlekedési uton hozzáférhető, vízzel, elektromosárammal ellátható, a városi közcsatorna talajjal pedig miután a Sztálin-féle téglagyárat el kell látni csatornával, a jövőben szintén össze kapcsolható lesz.

A város határának ezen a részén a jövőben az építkezést tovább engedni semmiképpen sem fogjuk, mert a város természetterjeszkedésének iránya egyrésztől másfelé fekszik, másrésztől pedig közműveink, különösen pedig a vízművek védelme ezen a vidéken az építkezések lehetőségét teljesen kizárják. A légi kikötő s a hozzá tartozó épületeknek elhelyezését tehát ezen a szakaszon szerezni nem lehetne oldani.

Mint hogy azonban a szóbanforgó terület a legelőbirtokosság tulajdonát képezi, tanulmány tárgyává volna teendő az a körülmény, hogy a közbirtokosság a szóban forgó 150.000 négyzetméter, tehát legalább 26 kataszteri hold nagyságú területet örökáron mily összegért bocsájtaná a városnak rendelkezésére, vagy a mi még célirányosabb volna, mily áron adná bérbe ezt a területet 40—50 esztendőre a városnak. Megjegyzem ismételtelen, hogy a 26 kataszteri hold miniaturnak tekintendő, mert az ut közelében ennél ezen a helyen nagyobb terület is könnyen igénybe vehető.

Mind ezek a tárgyalások természetesen csak akkor volnának felveendő, ha és amennyiben a viszonyok közlekedésről megérlelődnek s a légi forgalom magindítása nem csupán előmunkálati stádiumban lesz, hanem a megvalósulásához közelebb jut.

A folyamodványhoz csatolt térképről látható, hogy Nagyvárad egyik főforgalmi pontnak tekintendő, amennyiben Nagyváradról négy felé elágazó légi járat vonalakat vesszünk a kérelmező. Ezek: a Szolnokon át Budapestre, továbbá Kolozsvárra, Aradra és Debrecenbe irányuló vonalak. Hasonló fontosságú elágazó állomás Budapestnél még csak kétő volna az országban, nevezetesen Losonc és Tamasvár, amely helyeken szintén négy felé irányuló forgalmat látni fel a térkép. Megjegyzés, hogy Erdélynek egész légi járat forgalma Nagyváradon át vezet.

Elvégből azt a javaslatot teszem a tek. Tanácsnak, hogy előleg foglaljon állást a mellett, hogy a város közössége egy megalkotandó légi forgalom céljait a maga részéről a legmegalapozottabban támogatni fogja; a repülőgépi kikötésre alkalmas terület megszerzése, vagy bérbevétele tekintetében a folyamodónak segítségére lesz s amennyiben a társaságot támogatni is fogja. Végül azonban csak akkor intőzkedik ezekben az ügyekben, ha a kérdés egész komolyalakjában és véglegesen kerül a városi tanács elé. Hasonlóképpen kiállításba helyezzük azt is, hogy a városi közművek igénybevételét mérsékelt áron biztosítjuk a légi járatok céljaira.

Egyidejűleg biztossággal teszem azt is, hogy a váradvelenségi legelőbirtokossággal a tek. Tanács lépjen érintkezésbe tekintetben, hogy bérlet utján hosszú időre mily áron kényszerül a kolozsvári országot mentő közvetlen a cigánytelephez csatlakozó terület részét és pedig az uttal párhuzamos 300 méter szélességben és 500 méter hosszúságban. A városnak ugyanis fontos érdeke az, hogy egy ilyen nagy területet ne örök időkre tartsák valamely területre, hanem az előre nem látható fejlődési viszonyokkal számolva, esetleg csak 40—50 évig maradjon egy helyhez kötve, ameddig t. i. a bérlet tart. Ezt a célt

pedig a legjobban szolgálná egy ilyen esetleges bérbevitel.

Más kérdés azután az, hogy a város a bérletet maga fizeti-e, vagy a bérbevevőnek csak egy részét garantiálja az alkotandó társaságnak. Mindezek a függőkérdések természetesen a kérdés fejlődésével kapcsolatban lesznek majd alaposan megfogalmazandók és elhatározandók. Ma még csak az kívánom, hogy a jövő felismerve a repülőgépek a hogy nekünk, a város közösségének a gyorsforgalomnak ezt az eszközét, fejlődését okvetlenül támogatnunk kell.

Ezúttan Köszeghy József főmérnök szóval is vázolta a terv részleteit. Nagyvárad lenne az egyik nagyobb állomás, ahonnan átlós vonalban közlekednék a légi jármű Debrecenbe, Aradra, Belgrádba; — majd Budapestre, Nagyváradon át Kolozsvár, Bukarest Odessza felé. Nagyváradon a Bóné-kut környékén pályaudvarszerű épületet emelnének, amely hasonló lenne berendezésben a máv. pályaudvaréhoz, ahova kocsijáratok viáznak, illetve ahonnan kocsijáratok szállítanak az utasokat. Tíz éven belül Nagyvárad állandó légi járat központja lenne.

A város tanácsa örömmel fogadta a tervet és beadványt s értesítéssel úgy dr Graetz Pált, mint a Magyar Bank és Kereskedelmi részvénytársaságot, hogy a tárgyalásokat hajlandó megkezdeni s a kérelem teljesítése tekintetében készséggel áll rendelkezésére.

Ha ez a nagyjelentőségű terv, a jövő álma megvalósul, Nagyvárad ismét egy nagyszabású kultur tényező egyik központjává lesz.

Sebő I. Imre kényszerhelyzete.

Nagyvárad város tavaly Sebő I. Imre jónsvú könyvkereskedőnél tankönyveket rendelt az újjvárosi községi polgári leányiskola számára. A könyvkereskedő meg is rendelte a tankönyveket Erdélyi és Szabó budapesti cégnél, amely is is szállította azokat. Sebő pontosan elküldte a könyveket az újjvárosi iskolába, számlázta az árut s a város ki is fizette neki az esedékes összeget.

Erdélyi és Szabó cég a könyvek árát Sebőn követelte, Sebő azonban a kereskedelmi szokás adta időt vette igénybe s nem fizetett rögtön. Akkor éppen, mint a tegnapi tárgyaláson elmondta, fizetési zavarái voltak, tartott tőle, hogy csúdba kergetik, ezért a cég nyomására aláírt egy olyan tartalmu nyilatkozatot, hogy ő a cégnél járó pénzt a várostól felvette s azt saját céljaira fordította. Adott ezenkívül egy fadszeti váltót is a könyvek értékének ersjéig. Ez alapon a budapesti cég a váltót lejárata után beperelte s mikor ez nem vezetett gyorsan eredményre, feljelentette Sebőt stikasztás miatt.

Ember Géza táblabíró elnöklésével működő tanács tárgyalta ezt az ügyet tegnap.

Sebő I. Imre kijelentette, hogy nem büntös, hiszen a város egyenesen vele kötött a könyvszállításra szerződést, nem a pesti céggel, ő volt a szállító s neki jogosan fizette ki a város az esedékes összeget s ő azt saját céljaira fordíthatta. Viszont a budapesti cég el szemben egyedül ő volt a

előzetes az ennek semmi köze se volt a városhoz. Hogy ő nyilatkozatot adott a felelősség elismert olyant, ami non sens, csak azért tette, mert fizetési zavarok között volt, tartott a csődbekkergetéstől. Kényszerhelyzetben volt aláírta mindent, amit tőle kövételtek.

Országgyűlési Bevezető Antalnó igazgatónő igazolta, hogy a város Szabóval szerződött nem a pesti céggel.

Farkas István király ügyész az alapon a Sebő I. Imre ellen emelt vádat elejtette a törvényszék az eljárást megszüntette. Sebő I. Imrét Hirschmann Gyula dr Erdélyi és Szabó céget Bernhard Miksa dr képviselte. Az ítélet jogerős.

A husz éves kiegyezés a kereskedelmi és iparkamarában

A kamara tiltakozó felterjesztése.

Legtekintélyesebb ipari és kereskedelmi érdekvédelmetünk: a nagyváradai kereskedelmi és iparkamara tegnap tartott teljes ülésének egyik legérdekesebb mozzanata volt Szabó Károly kamarai beltag felszólalása és indítványa az Ausztriával való kiegyezés kérdésében, amelyre az a mindjobban elterjedt hír adott alkalomot, hogy a magyar kormány tárgyalásokat folytat az osztrák kormányval a kiegyezés megújítás tárgyában a tárgyalások alapján, az eddigi 10 év helyett, 20 évre szólóan a kiegyezést megkötöni.

Szabó Károly beltag az elnöki jelentés kapcsán szólalt fel. A lapok közleményeiből úgy tudja, hogy a magyar kormány tárgyalásokat folytat, hogy Ausztriával a kiegyezésre névsz új szerződést kössön, még pedig 20 évre. Aki tudja, hogy mennyire megbántották a magyar ipart eddig is az Ausztriával kötött vámszerződés, s aki ismeri a magyar iparosok helyzetét, kétségbe kell, hogy essen ennek a hírnök a hallatára. Az eddigi 10 éves megkötöttség is a szívünk vérért szívtá ki s most 20 évre akarják újról megkötöni a magyar ipart. Az ellenzéki vezető politikusok is kijelentették, hogy a mostani képviselőház nem illetékes a kiegyezés megkötésére. Amíg a háború tart, hosszabbítsák meg továbbra évenként, míg más parlament lép a mostani helyébe. A választásoknál a kiegyezés nem volt jelszó.

Elnök kéri szónokot, hogy kerülje a politikát.

Szabó Károly: Ez nem politikai, hanem közgazdasági kérdés. Csak arra akar rámutatni, hogy az új választási törvény sok olyan embernek adott szavazatot, akiknek jogosultságuk volna, a közgazdasági kiegyezés kérdésében szavazatuknak érvényt szerezni egy választáson. Módot kell adni, hogy akik szavazati jogot kaptak, befolyásosanak a kiegyezésbe, amelyet ha most megkötnek, 20 évig ki lesznek zárva, hogy beleszólhassanak legvitálisabb érdekeink megvédésébe. A kamarák és az ipartestületek jogosultak, hogy tiltakozzanak es ellen. Indítványozza, hogy feliratot intézzon a kamara a kormányhoz, hogy tiltakozik a kiegyezésnek 20 évmeghosszabbítása ellen, sőt a 10 éves meghosszabbítást sem tartja megengedhetőnek,

hanem csak azon időre hosszabbítsák meg a jelenlegi kiegyezést, míg erre illetékes képviselőház veszi a keszbe az ország ügyeit.

Dr Sarkadi Lajos tikkár felvilágosítással szolgál. A kamara, multjához híven, nem helyeselheti a 20 éves kiegyezést. A kiegyezés kérdésében a kormányhoz intézett legutolsó felterjesztésében azt kérte, hogy ha 10 évre megkötik is a kiegyezést, az ne legyen rosszabb nekünk névsz az eddiginél. Nincs akadály, hogy a 20 éves kiegyezés ellen tiltakozzék. Ez irányban feliratot intézhet a kormányhoz s azt pártolás végett az összes kamarákhoz megküldheti.

A kamara teljes ülés elhatározta, hogy a 20 éves kiegyezés ellen feliratban tiltakozik, s feliratát pártolás végett a társ kamaráknak is megküldi.

A színházi bérlet vége.

Ugy látszik, hogy ezzel a szezonnal a bérleti rendszer is véget ér. Nem tartható fenn tovább.

A bérlet kényelmi szempontokból létesült, mert a napi jegyváltástól megkímélte a bérlet, s azért, hogy egyszerre fizette a bérleti összeget, olcsóbban kapta helyét vagy páholyát. Viszont az a felfogás vezette félre a színházvezetőket, hogy a bérletekkel nagyobb összeget kapnak kézzel s ezzel bizonyítják a színház sikerét, egyúttal elvitatják a gondját annak, hogyadjanak túl a jegyeket.

Ez a boldog időszak elmúlt, a bérleti rendszernek olyan hibái jelentkeztek, amelyek most már károsak váltak a színházra, a művészetre s a közönségre.

A bérlet az idős korok tüneteiként jelölék a színházban a kényeztetést. A nagy jótékonysággal s áldozatként megváltott páholyba vagy partér-ülésbe unottan ül be már a második hónapban. Muszáj színházba menni, mert a jegy erre kényszeríti, pedig sokszor szívesebben otthon maradna. Ha elmegy s már másodszer meggy ugyanaz a darab, ásit, fumigálja a színpadot, biggyeseti száját s rontja a nézőtér hangulatát. Ha pedig nem akar menni, eladja a jegyét. „Egy páholy eladó“, jelenti a hirdető a ez nagy reklám az annapi színdísnak. S megessék, hogy az olcsón vett bérletet napi árban, tehát nyereséggel adják el, ez se használ a színházra.

De a bérlet egyenesen lehetetlenné teszi a jó műsort. Folyton a bérletre s nem az egész közönségre kell tekintettel lenni. Folyton új és változatos műsor kell, ami teltérhelt a társulat erejét s művészi tekintetben leüllyeszti a mutatónyosságig a színpadot.

Aztán: ma nem kell már félni, hogy nincs közönség. Ha szíjjal lehetne tolni a színház falait, akkor se lenne elég hely. S vége kell hogy legyen annak, hogy egyes családok kizárólagos mulatsága legyen a színház, a nagy tömegeknek kell hozzájutni minden helyhez, hiszen ma egy üres páholy ritkaság, egy üres körszék ajándék és öröm. A pénz és a művészet iránt érte vágy egyformán jó kell hogy legyen, nincs értelme, hogy a bérlet elzárja a műveltséget a nagy közönségtől. Még akkor se, ha majd két színház lesz: egyikben az intelligens közönségnek irodalmi értékű darabokat

adnak, a másikban tömeg mulattató mutatóványok lesznek.

A bérlet ideje lejárt s meg kell hogy szűnjön a jó műsor érdekében. Jó műsor úgy áll elő, ha nincs bérlet, a kerékkötő.

A kereskedelmi és iparkamara teljes ülése.

Ujból kéri dr Moskovits József elnök felmentését.

A nagyváradai kereskedelmi és iparkamara tegnap délután tartott teljes ülésében érdekes ügyek kerültek tárgyalásra.

Az elnök távollétében Schwartz Isidor alelnök vezette a teljes ülést, amelyen a kamara bel és külső tagjai szép számban vettek részt.

Schwartz Isidor alelnök az ülés megnyitása után bejelentette, hogy dr Moskovits József elnök átvette a teljes ülést; ma utasik vissza állomáshelyére s onnét a frontra.

Az elnök bejelentését tudomásul vették s dr Moskovits József elnököt sajnóan megéljenzették.

Ezután az elnöki közléseket olvasták fel az időközben történetekről.

Az elnöki közlés felelített a többiek között, hogy a mult teljes ülés határozatához képest küldöttségileg jártak el a kereskedelmi miniszternél dr Moskovits József kamarai elnök felmentése érdekében, de a miniszter nem mentette fel.

Elnök javasolja, hogy ujból kísérelje meg a kamara dr Moskovits József elnök felmentését; nincs kizárva, hogy a kereskedelmi miniszterium mostanul vezetője jobban méltányolja azokat a fontos érdekeket, amelyek a felmentést szükségesnek tessék. A két alelnök nem pótolhatják, csak helyettesítik az elnököt, akinek távollétében a kereskedők és iparosok érdekeit igyénylik.

A teljes ülés az elnök javaslatához képest elhatározta, hogy ujból felterjesztésben kéri dr Moskovits József elnök felmentését.

Mi lesz a háboru után?

Szabó Károly ezután négy irányban szólalt fel. A kiegyezés kérdésében elhangzott felszólalását lapunk más helyén közöljük. Majd helyteleníti az iparfejlesztés azon eddigi módját, hogy a kormány egyes iparosoknak munkagépeket adott. Ez a kivételes eljárás ne ismétlődjék a háboru után. — Aki a fronton jobban szolgálják a hazát, mint akik itthon vannak, ha hazra jönnek, nem tudnak versenyt küzdeni azokkal, akik itthon voltak és megvagyonosodtak. Az lenne a helyes iparfejlesztés, ha a kormány, ahol kell, közműhelyeket állítana fel. Háboru után a magyar iparost nemcsak Ausztria, de Németország is nyomja. Feliratban figyelmeztesse a kamara a kormányt, hogy már most igyekezzen közműhelyek felállításával az iparfejlesztést előkészíteni.

Nagy az anyagihiány, de a háboru után sem lesz anyag, mert külföldre már most nagy kötéseköt esinálnak. Ezzel hívja fel idejében a kamara a miniszter figyelmét.

A háboru után az iparosok ha hazajönnek a frontról, a lerongyolódott családot találják. Nem lesznek képesek ott felvenni a munkát, ahol elhagyták. Aki hazajönnek, kívánják, hogy sok szenvedésükért kárpót lást nyerjenek. A munka békéje meg lesz zavarva. Gondoskodni kell, hogy a háboru után a munka békéje meg legyen óva.

Mindhárom kérdésben a kamaráknak össze kell fogni az ipartestületekkel s egy közös nagy gyűlésen kellene a kivetítő utat keresni. A társ kamarákkal együtt az ipartestületek nagy gyűlést tartassanak s ha megállapodtak, lépjenek a kormányval érintkezésbe.

Dr Sarkadi Lajos úttér felvilágosítja a teljes népet, hogy az ország katonái nem nésték téllerül a dolgokat, gondolták mind azokra, akiket Szent Károly elmondott. Ezért hűgözték el, hogy országos kamarai gyűlési tárgyak a közel jövőben. A szükséges teendőket az elkövetők dolgozták ki, hogy a tárgyalás után a kormány elé terjesszék, majd módoraiok követendők a de mobilizálás után.

A tikkár választát megnyugvással vették tudomásul.

Ungerleider Mór iróniáért váratlanul utasították az elnökséget, hogy a munkásbetegség-egélyezés tárgyában tervezett törvény módosítását kísérelje megvalósítani a kérés a minisztert, hogy a módosításra vonatkozó rendelkezését, a kamarák véleményének megballasztása után adja ki.

Ugyancsak **Ungerleider Mór** felszólalása elhatározta, miszerint a kereskedők és iparosok hadisegély készítése tárgyában országos bizottságot.

Elnök bejelenté, hogy **Rocska Gyula** elhunyt kórházban, a hercegen hős halált halt. Emlékét jegyzékben megörökíti a katonai és családja részvételével intéz.

Működés a kamarai titkárság elavult tárgyi eszközökének módosítását fogadta el.

A szabályzat liberalis szemléletű módosítását Dr Sarkadi Lajos úttér, ügyvezetőtársai nevében is köszönetet mondott.

A jövendők és vagyondó elleni felelősséget elbíráló bizottságba Leitner Márton rendes és Hann Lajos pótagyak küldték ki.

Tudomásul vették Tiszta István gróf miniszterelnök jelentését, amelynek szerint királyi őfelsége készíttette el az L. Ferenc József őfelsége elhunyt alkalmából kifejezett méltóságát, valamint a koronázás alkalmából kifejezett hódoló üdvözlését.

Végül Tátray Sándor kérelmére, a kowara elnöksége megígérte, hogy mint a munkások, az iparosok részére szükséges kovács szövet és bencsint eszközöknek kiadja a minisztertől.

Ezzel az ülés véget ért.

HIREK

*** Kihallgatás a királynál.** Bécsből jelentik: A király kihallgatásán fogadta gróf Apponyi Albertet, Erdélyi Sándort és Hazai Samu báró vezérezedest. Kubinyi Géza gömöri főispánt állásától felmentette.

*** Mária-kongregációk békeajtatossága.** A Nagyváradon működő Mária-kongregációk és az összes hituzgalmi egyesületek a hívekkel együtt közös békeajtatosságot tartanak vasárnap, Gyümölcsoltó Boldogasszony ünnepén közös szent áldozással. A kongregációk a Békesség Király. néjához fognak eszedni a béke áldásáért. A békeajtatosság reggel 7 órakor kezdődik a váradolcsi plebánia templomban. Este fél 7-kor lesz a befejező ájtatosság, mely XV. Benedek pápa békeimájával ér véget.

*** Fülöpp altábornagy török kitüntetései.** A hivatalos lap közli: A király megengedte, hogy Fülöpp Artur altábornagy a neki adományozott Ottomán császár ezüst Irtiáz hadlérmét és az Ottomán császári Vassfélholdat elfogadja és viselje.

*** A király jelmordatta az arany és ezüst pénzen.** A pénzügyminiszter tegnap törvényjavaslatot terjesztett le, mely szerint az arany és ezüst érméken az eddigi jelmordatta helyett, Károly király következő jelmordatta foglaljon helyet: „Harcban és békében a nemzettel a bezaért!”

*** Kongregációi élet.** Az Urinök Méri kongregációja ma délután fél 5 órakor tartja meg gyűlését a szokott helyen.

*** Az idén is tilos a pirostojás.** Az országos körlelőlelérői hivatal elnökétől tegnap rendelet érkezett a városra, amelyben az idén is megtilja, hogy butvára szíves tojásokat fessenek. No, de nem is igen lenne kedve senkinek sem, hogy a drága tojást elpocsékolja.

*** Katonai kitüntetések.** A hivatalos lap közli, hogy a király az ellenség elől elesett Gurmányi Károly 101. gye beli századost a katonai érdemkereszt hadlékít ményes 3. osztályával tüntette ki a kardok egyidejű adományozásával. Papp János 37. gye beli tart. hadnagy (bírszpiro) a legfeljebb dícsérő elismerésben részesült a kardok egyidejű adományozásával.

*** A Kath Kör ötödik közmüvelődési estéje.** Pénteken, a hó 23 án tartja a Kath. Kör ötödik közmüvelődési estélyét gyönyörű műsorral. A beszédet Gálffy Sándor főiskolai titkár tartja. Ezenkívül gyönyörű szeszámok teszik változatosabbá a programot. A horvátienekar előadja Thomas „Mignon” nyikányát, melynek hárfaszólóját Seregély Irma sója elő Gounod híres Ave Mariá-ját hárfán hegedű kísérettel szintén Seregély Irma játassa. Sinding „Frühlingserzcher” ját Csillag Emília adja elő zongorán. Az estély a Szt. László-teremben lesz tartva. Kezdeté 5 órakor.

*** A pénzügyörég kivételes alkalmazása.** Kormányrendeletet közöl a hivatalos lap, amely szerint a pénzügyminiszter a közüzemegyleti cikkek forgalmának szabályozása tárgyában kibocsátott rendelkezések megtartásának ellenőrzésére a pénzügyöréget megbízhatja.

*** Padokat kérünk a köztterekre.** Tavasz van, hivatalos tavasz, már nem havas. Zöld foltok tűnnek fel a dombokon, madárhák hangja jelenti, hogy enyhe a légsvídul a határ. Sétálók rajvonala indul a ligetek kopasz fái a bokrai ellen és a gyermek vidám kiáltása ostromolja a levegőt. Van hely, van idő a sétára, üdülésre, csak pad nincs. Nem lehet leülni, gyönyörködni a készülő tavasz amerikasásában, a fák rügyeinek bujkálásában és a rendben, amely a természetben uralkodik. Egy csepp pihenő a fáradt embereknek, néhány pad, és minden, amit a várostól kér a háboruzott közönség. Vagy ezentul levegőjegyet és padjegyet fognak kicserélni annak, aki le akar ülni, ujjé, a ligetben.

*** Házasság.** Ötvös Béla főjegyző és Bérozy Mariska folyó hó 20 án Teakén házasságot kötöttek.

*** Lisszay Béla itthon.** A város kitéző vámfelügyelője, Lisszay Béla katonának vonult be, ahol, aint nélkülözhetetent, erdőnunkélatok vezetésére osztották be. Időközben a város rájött, hogy itthon is nélkülözhetetlen a Lisszayt felmentette. — Lisszay Béla, a korábbi tisztviselő most nagy örömmel elfoglalta helyét a mellékben faügyekkel is foglalkozik.

*** A Kath Népszövetség ünnepeje.** Vasárnap, Gyümölcsoltó Boldogasszony ünnepén d. ut. 3 órakor rendezte a Kath. Népszövetség májdi szünben hatodik ünnepejét a Főisk. Kör Szent László-teremben. A rendezést vonzó számból összeállított műsor a legszébb szízzel díszítette. Belépti díj nincs, szíves adományokat köszönettel fogadják a Kath. Növédő egyesület anyja és orszámvédő intézete javára. Fesztartott helyek előre megválthatók a Tiszántul kiadóhivatalában.

*** M. Jánossy Aurél temetése.** Tegnap temették el nagy részvét mellett M. Jánossy Aurét ny. máv. tisztviselőt a Kath. Kör helyettes háznagyát. A temetésen megjelentek: dr Karácsonyi János e püspök és dr Lábán Lajos a Kath. Kör elnöke, dr Bozóky Alajos, Soluh Károly, Mayer Antal, Stark Gyula, Révész Ambrus vezetésével megjelentek az elhunyt vasutas barátai: Mellau István, dr Buday Gyula, dr Imre Gusztáv, dr Lutter Nándor, Sünger Bertalan, dr Medvigy Gábor, dr Papp Károly, Tyk János és az elhunyt számos tisztelője. A temetési szertartást Imre S. Zoltán t. k. kanonok, plebános végezte, mely után nagy számú résztvevőtől kísérvé az olasz temetőre vitték az elhunytat, ahol a családi sírhelyen helyezték végső nyugalomra. — A temetést Velazovite Adolf és fia elő nagyváradi temetkezési vállalata nagy pontossággal rendezte.

*** 109 áthelyezés.** 96 kinevezés, 86 adományozás, 22 előmozdítás, 12 szabadságolka 3065 kitüntetés stb van a héten a Kültügy Hadügy katonai hetilapban, melynek előfizetési ára negydeve 6 korona és szívesnek kiadóhivatala IX., Üllői-ut 11-13. sz. alatt van.

*** „Ikarina” a Vigadó mozgóban.** Ma esütörtökön és pénteken feltűnő keltő hatalmas slágerdarab kerül bemutatásra a Vigadó mozgó színpadán. „Ikarina” címmel készült a Nordisk gár legújabb remekműve, a levegő első királyáról eljátszott szenzációs dráma ez. A női főszerepet Lily Beck, az ünnepelt művész nő játsza. Egy kacagató bohózt, továbbá a legfrissebb Sasa háború híradó egészíti ki a nagyszerű műsort.

*** Temetés.** Nagy részvét mellett temették el tegnap délelőt. ézv. Georgovics Károlynét, Magyar Eudra m. kir. posta és távirtdíktiszt anyósát. A temetésen nagy számmal vettek részt az elhunyt tisztelői és a beszentelés után a díszes koporsót, mely szebbnél-szebb koszorúkkal volt borítva, feltehető a négyesfogatu üveges díszkoszóra a gyászmenet az olasz temetőbe kísérte az elhunytat. — A díszes temetést Velazovite Adolf és fia temetkezési vállalata rendezte nagy pontossággal. — Pontelli Dező nyug. főköcsimester életének 48 ik, boldog házasságának 20 ik évében hosszú, kinos szenvedés után Czegléden elhunyt. Temetése tegnap volt Czegléden. Felesége, Dező és Mária gyermekei és nagy számú rokonság gyászolja.

*** Halálozás.** Szabó Miklósné élete 59-ik évében tegnap elhunyt. Temetése március 22 én délután 4 órakor fog a Halász-utca 33. sz. háztól végbe menni.

*** „Korona szappan-por.”** Nem kell szappan, sem szódás, sem mosópor. Hőfehérre mos, a ruhának nem árt, minden osomogon a törvényszéki vegyészeti tanúsítvány. Egy félkilós doboz ára 25 kgr. ruhára 1 korona. Egyedül főrektár: Farkas István „Apolló drogeria” Nagyvárad. Telefon 18-02.

* **5 hold szőlő** és gyűjtőesős haszonbérbe, esselag felébe kiadó. Értekezhetni: Magyar Bankban Szent László-tér.

* **Köhögés**, hurut, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatású szer a **Farkas féle hurut szelvénye**. Ár 1.20 kor. Kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában Nagy-várad, Rákóczi-ut 7/B. Tejkonzerv is kapható.

* **Kiadó** Rimanóczy utca 11. sz. házban bejárattal az Ezredévi emléktér felől is, a földszinten 1 utcai szoba, 1 előszoba, 1 alkoven és 1 nagy irodahelyiség azonnal. Értekezni lehet a Nagyvárad Takarékpénztárban, Teleki utca.

* **Földszintes NOXON** birtok eladó. Ár 1 korona 80 fillér. Kapható kisközlég Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczi-ut 7/B.

* **Értesítés.** A Nagyvárad Takarékpénztár értesíti t. ügyfeleit, hogy az V hadikölcsön 5 1/2% os törlesztéses kötvények az annak időjén kiadott pénztári elismervények ellenében a pénztári órák alatt kiszolgáltatja.

* **Bélyeggyűjteményeket** vasárnaponta délután 1/2-től 1/4-ig a Simon régiségkereskedésben, Rákóczi ut.

* **Értesítés.** Az Egyesült bihar megyei kereskedelmi bank és központi takarékpénztár r. t. ezután közli t. üzletfeleivel, hogy az **V-ik hadikölcsön-kötvények** végleges címleteit a korábban kiadott pénztári elismervények ellenében a pénztári órák alatt kiszolgáltatja.

Szent László-tér 10 sz. alatt levő házban udvari kávéház helyiségei 1917 május 1 jére kiadó. Azonnal lehet értekezni Moskovits r. t. irodájában.

* **Kiadó** Rimanóczy-utca 13. számú házban 4 utcai szoba, 1 udvari szoba, konyha és mellékhelyiségekkel álló lakás, mely irodahelyiségeknek is alkalmas, folyó évi augusztus 1 től. Értekezni lehet a Nagyvárad Takarékpénztárban, Teleki utca.

SZÍNHÁZ.

Heti műsori

Csütörtök: Kék róka.

Péntek: Hivatalnokleány. (Bemutató előadás. Molnár Aranka, a Vigaszínház művésznőjének vendégjátéka.)

Szombat délután: Három a kislány.

Szombat este: Hivatalnok leány. (Molnár Aranka vendégjátéka.)

Vasárnap délután: Szibill.

Vasárnap este: Náni. (Molnár Aranka vendégjátéka.)

Molnár Aranka Nagyváradra érkezett. Molnár Aranka, a Vigaszínház jeles művésznője, aki három napig a Szigligeti színház vendége lesz, tegnap délután érkezett Nagyváradra. Molnár Arankát a pályaudvaron a vendéglátó színház nevében Erdélyi Miklós színiigazgató fogadta, akinek kíséretében a művésznő a Pannoniába hajtattott. Molnár Aranka ma reggel már részt vesz a Hivatalnokleány próbáiban, a melynek a Vigaszínház kiváló művésznőjével a címszerepben pénteken este lesz a bemutatása.

A Hivatalnokleány. Sik Rezső, a színház talantumos rendezőjének a vezetésével nap nap mellett serényen folynak a próbák Ráskay Ferenc, a színésztollu fővárosi író Hivatalnokleány című vígjátékából, amelynek pénztári bemutatására a legnagyobb ambícióval készül a társulat vígjáték együttese. A szereplők a legnagyobb elragadtatással beszélnek szerepeikről, ami annak a

jele, hogy Ráskay Ferenc olyan pompás darabot írt, amely értékes feladatokat ró a szereplőkre. A közönség a legmelegebb érdeklődéssel tekint a pénteki bemutatás elé.

Délutáni előadások. Szombaton délután a népszerű Schubert operette: Három a kislány kerül színre, vasárnap pedig Szibill, a különös operette, amely a maga kedves zenéjével és megkapó hangulatával ötletes vidámságával egyike a legkedveltebb műsordaraboknak.

Náni. Alig van színházbájos, aki ne ismerne Folinusz Aurél régi, oly sok siker babáival vezett népszínművét: a Nánit. A sváb Treuser család megkezdő története és a Nauscheit kedves, naiv szereplője még sohasem tévesztettek hatást és így kétségtelen, hogy vasárnap este zsúfolt ház nézi majd végig nálunk a bájos repitit. Ez annál inkább bizonyosra vehető, mert Molnár Aranka, a Vigaszínház fiatal művésznője aki pénteken este a Hivatalnokleány bemutatóján kezdte meg háromnapos vendégszereplését, vasárnap este Náni címszerepét játssza.

Legújabb táviratok.

Az orosz hadsereg sztrájkolni akar.

Budapest, március 21. (Saját tudósítónktól.) Stockholmból jelentik: Pétervári távirat szerint a tiszték lelővetése egyre aggasztóbb méreteket ölt. A leglőbb gárdaezredben a fegyelem megszűnt. A katonák kijelentették, hogy a sztrájk jogát a hadseregére is proklamálják.

Oroszországban megtartják a választásokat.

Budapest, március 21. (Saját tudósítónktól.) Pétervárról jelentik: Az ideiglenes kormány a munkáspárttal megállapodott, hogy három hónapon belül a választásokat meg fogják tartani.

A Fekete tengeri flotta csatlakozott a forradalmárokhoz.

Budapest, március 21. (Saját tudósítónktól.) Párisból a Reuter-ügynökség jelenti, hogy a Fekete tengeri orosz flotta csatlakozott az új kormányhoz.

A csingtaui német ágyunaszádöt levegőbe röpítették.

Budapest, március 21. (Saját tudósítónktól.) A Reuter-ügynökség jelenti Kantonból: A csingtaui német ágyunaszádöt léggeröpítették.

Az Erzsébetligeten lévő **4 új földszintes** házban egy és két szobás lakások mellékkeliségekkel május hó 1-re kiadók.

Értekezni lehet a 3. épületben lakó házmesternél, vagy Incze irodában Bémer-tér 3.

VIGADÓ mozgószínház
Csütörtök
Ikárius
dráma 3 felv.
Az előadások vasárnap d. u. 8 órakor, hétköznap 5 órakor kezdődnek.

URANIA mozgószínház
Csütörtök
Fekete rém
dráma 3 felv.
Az előadások vasárnap d. u. 8 órakor, hétköznap 5 órakor kezdődnek.

APOLLÓ mozgószínház
Csütörtök
Menekülő élet
történet 4 felv.
Az előadások vasárnap d. u. 8 órakor, hétköznap 5 órakor kezdődnek.

NYILTÉR.

Olcsó Heti árjegyzék: árak.

Vizespohár csiszolt üvegből	26
Borospohár csiszolt üvegből	28
Likörpohár csiszolt üvegből	30
Befőttes tányér csiszolt üvegből	40
Teásészke fehér finom porcellán	90
Mocacsészke színes finom porcellán	80
Majolika gyümölcs tányér színezve	60
Kávéscepor színes finom porcellán	60
Gyermekescepor színes finom porcellán	40
Színes festett vizespohár aranyozással	80
Gyermek fülspohár csiszolt	30
Evőkanál jó erő fémből	60
Vizeskancsó finom csiszolt üvegből	2
Borosüveg finom csiszolt üvegből	2
Befőttes állvány finom csiszolt üvegből	2
Fűszer tartó finom majolika színezve	2
Virág üvegváza színes diszítéssel	2
Virág üvegváza színes aranyozással	2
Virág majolikaváza aranyozással	2
Virág majolikaváza aranyozással	1
Virág üvegváza színes üvegből	1
Virágváza porcellán színes Rococo	1
Látképes emlék kávésbögre	150
Látképes emlék gyermekbögre	150
Szentképes aranyozott kávésbögre	150
Szentelt víztartó színes porcellánból	1
Szentelt víztartó aranyozással	150
Szentelt víztartó színes dúsaranyozással	2
Szentelt víztartó finom aranyozással	8
Kávédaráló amerikai patent	7
Porcellán francia kivitelű nyeles lábos	4
Porcellán francia kivitelű nyeles lábos	3
Porcellán francia kivitelű nyeles lábos	2
Tűzálló barna porcellán tejes lábos	4
Vizeskészlet színes festett aranyozással	5
Boroskészlet színes festett aranyozással	5
Söröskészlet színes festett aranyozással	5
Likörkészlet színes festett aranyozással	5
Teás pohár valódi alpaca foglaltal	2
China ezüst vajtartó finom kivitelben	5
China ezüst gyümölcsös állvány színes	10
Teáskészlet színes roccoco aranyozással	12
Kávékészlet színes roccoco aranyozással	12
Feketéskészlet színes roccoco aranyozással	12
Mosdókészlet színes fayence felszerelve	12
Ebédőkészlet színes roccoco aranyozással	36

Eladás nagyban és kicsinyben.

Ablak üvegezés! Rápkerepezés!

KOMLÓS TESTVEREK

üveg nagykereskedés

Zöldfa-u. 13. Telefonszám 372.

Főszerkesztő: Dr. KRÜGER ALADÁR | Felelős szerkesztő: Dr. PAPP KÁROLY

Mindenféle vidéki megrendeléseket azonnal szállítunk.

Telephon 92. sz.

Alabástrom szappan

legjobb és legtisztább anyagokból készül, kitűnően habzó, igen tartós, teljesen lugmentes finom szappan kellemes illatánál fogva általánosan elvan terjedve

1 db árá 3 kor. 50 fillér.

EMIR

keleti hajfestő

legszebb fekete, vagy barna színre fest néhány perc alatt minden haját, bajuszt és szakált. Teljesen ártalmatlan. Használata egyszerű és a festés igen sokáig tart. Óvakodjunk utánzatoktól csak EMIR névvel ellátott dobozokat fogadjunk el.

1 készlet ára 3 kor. 50 fillér.

Ha szeplőjétől és pattanásoktól meg akar szabadulni, ha üde, friss arcot akar, úgy használjon

alabástrom arczerémet

kétféle minőség van forgalomban nappali és esteli használatra

1 tégely ára 1 kor. 30 fill.

Fenti szerek kaphatók;

NÉMETH PÁL

„Arany Kereszt”
gyógyszertárában.

Nagyvárad, Szent László-tér.
(Városháza mellett.)

Új könyvkötészet.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy a Rákóczi-ut 20. sz. alatt, a volt Bihar-nyomda r. t. házában egy a mai kornak teljesen megfelelő

könyvkötészetet

rendeztem be, ahol minden e szakmába vágó munkálatokat jutányos árban készítek

Bátorkodom hivatkozni negyed évszázadon keresztül előbb a Lévai cégnél utóbb a Bihar-nyomdánál mint munkavezető eltöltött időmre és kérem azt a sokoldalulag megnyilatkozott bizalmat továbbra is személyemnek átruházni.

Tisztelettel

Orenics Alajos.

!! Telefonszám 94. !!

Tanuló felvétetik.

Vágott

TÜZIFA

szükségletét a legnagyobb bizalommal csak

JENEI M. CÉGNÉL

szerezheti be

Nagypiac-tér, Kugler és Andrényi palota. Telefon 10-13. szám.

Megrendelések pontosan kimérve, kivonattal házhoz szállítatunk.

IZSAK LIDIA

elsőrendű táncszalon

Nagyvárad.

Park-szálloda

Nagy Sándor-u. 1.

tel. 166.

Püszket a legelő dívt szerinti 2 óra alatt elkészítünk, késs fűzőkben egyenes tartók, melltartók és baskóikkban nagy választék. Püszket választás vágott virágokra is küldünk, tisztításokat és javításokat pontosan elkészítünk. Szívtigél színház művészeti nézők egyedül szállítója.
:: Telefon 11-53. ::

Árverési hirdetés.

Közhirre teszem, hogy körülbelül 50 Hl. 1915. évi és körülbelül 12 Hl. 1916. évi termései bor, az 1917. évi március 26-án, délután 3 órakor, Székelyhidon, Tüzoltó-utca 352 szám alatt tartandó nyilvános árverésen, azonnal készpénzfizetés, s azon további feltétel mellett fog a legtöbbet ígérőnek Egri Miklós bihari lakos és Blaum Sámuel nagyváradi lakos kárára és veszélyére eladni, hogy a vevő a bort 4 hét alatt elszállíttatni s a III. bélyegfokozatnak megfelelő vételi illetéket, a vételáron felül viselni tartozik.

Székelyhid, 1917 március 19.

Borbély Ferenc.

ÁLTALÁNOS TAKARÉKPÉNZTÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Nagyvárad, Bémer-tér.

Befizetett részvénytőke
1.000.000 korona.

Elfogad takarékbetétet könyvecskékre és folyószámlára s azt előnyösen kamatoztatja. Leszámított váltókat. Engedélyez előnyös feltételek mellett jelzálogkölcönöket törlesztésekre. Előleget ad érték-papírokra.

Vas és rézágak

afrikai és löszormatracok, amerikai és sodrony-ágybetétek: összehajtott ágyak eredeti gyári áron kaphatók

Tátray Sándor

r-t-nál Körös-utca 11.

Telefon szám: 558